

დაუწყეს მდებარის დამაჩის სროლა. დამაჩის ხმით მდებარის შემინდნენ და დაბრუნდნენ შინსკენ.

იმევე დამეს ეს ქორლები რომ ხელ-კავილები არ დაბრუნებულყენენ ცილაივის სახლში, სოფელ ახალ შენში შვიპარანდ გიგო ზაქუბა-შვილის ბოსელში და რაც რჩეული საქონელი ჰყოვა: სამი კამეჩი, უღელსიხარი და ერთი ცხენი, —სულ ერთიანად მოპარეს.

ეს ამბავი მაშინათვე შეატყობინეს მამასხლისს, რომელიც გულ-მოღვი-ნელ შეუდგა ქორლების ძებნას. 18 ამავე თვისის, საღამოს, კალი იზო-ვა, რომელიც გუჯარეთისკენ მიი-ლოდა. მეორე დღეს აღიარა მშველ-ცხენზედ, გაიყუდა ორი თავისი ჩა-ფარი და ერთი ოსი, რომელიც გვა-უნდა უჩვენოს.

* ს. თ. გ. ც. ც. (ქართლი) 19 დიკობისთვის: ჩვენც შეგვყავს მამა-სახლისის ამოსარჩევად. ბოქალმა, შემდეგ მკირლის დარცხვასა, უფ-სა ხალხს დასახელეთ, ვინ გინდათ მამასახლისადო. ხალხმა დასახელა ბიჭური სოლომონ იონათამიშვილი. ბოქალმა სთქვა: აბა, ვისაც იონა-თამიშვილი უნდა, მარჯვენა მხარეს გადავიდესო. ხალხმა იგიალა და მთლად ბოქალის მარჯვენა მოექცა. ბოქალური კიდევ ჩაყვირა: მე ვით-ხარით, ვისაც იონათამიშვილი უნდა, ის გადავიდეს-მეთქი, ყველანი რად გა-დახვედითო? აბა ახლა ვისაც ნამდ-ვილად გინდათ, ისინი მარცხნივ გა-დდიეთო. კიდევ იგიალა მთელმა ხალხმა და გადავიდა მარცხნივ. ამ რიგად იონათამიშვილი იქნა მამა-სახლისად არჩეული. იონათამიშვილი აქ კარგ კაცად არის ცნობილი და ხალხს იმედი აქვს, რომ პატრონობას დაუშვებს.

შემოწმება

I

მალღობს ვუძღვნი იმით, რომელთაც წყალტუბოს სახალხო მიზნობითაა შემო-სწირეს თუ ფული და თუ წიგნები: მარიამ მხვიდის ღირსთქვენიას ასულმა—წიგ. 6 მან. 34 კაბ., მინაფრა ღოდობებისა ნი-ფრასის ასუმა—5 მან., მღვდელმა სიმონ ნემსაძემ—2 მან. და ილია მირიანაძემ ჰუც-ნიამ—1 მან.

წყალტუბოს სკოლის მასწავლებელი ლავრენტი ჩიმაძეძე

შესანიშნავია ძველი ციხე-ქალაქი თმოგვი, სამშობლო გამოჩენილ თმო-გვილისა. ეხლა ეს ქალაქი დამარ-ჯველია, ამ თაობად წლის წინად ნან-გრევებში შემხვევით ხარი იპო-ვისს, რომელზედაც ზედ წარწერა სომხური აღმოჩნდა. ახლა, არამც თუ ამ ქალაქს ირემებენ სომხები, ასე მოგახსენებენ, ვარძია-ციკ სომხების აშენებულთა. სახლებიც-კი თავისუ-პური მოფიქრებით და რომელსაც ესა-ვით, ესრედ-წოდებულ სომხის ინტელიგენტს, ჰკითხეთ, მაშინათვე დაგარწმუნებთ, რომ მთელი ეს მხა-რე სომხებისაა. სწორედ ამასხუდარის ნათქვამი «ხაზბურელი თათარი ღო-რის თავს მენდებოდაო».

ეკვი არ უნდა, გავუნდნ დრონი ფანი და ეს დიდებულნი ნაშთნი, უტყენი მოწმენი ქართველების ამ მხარეში გამაირებულ ცხოვრების წყობისა და ქართველისაგან მოსპო-ბიან და არც კაცის ხელი დაერიდ-ება ამ წმიდათა წმიდის შესებას. თუ-კი ქუთაისში ბაგრატიის ნაშთი არ

II

ოდეს მალღობს ვუძღვნი მათ, რომელთაც შემოსწირეს სხვა-სხვა წიგნები და ფული ქვემო რაჭის წიგნთ-საცეს. აი სო-სი შემოსწირველთა: თ. გიბორი 3. ყიფიანი 3. მუთი წიგნი—დიდებული 3 მან., ქ. ლდი-ვიც სპირიტის ასულმა გარდუბინამ თორმეტი ქართული წიგნი—4 მან. 75 კ., მლ. ალ. შარბაძემ თუ ქართული წიგნი 3 მან., ახ. თოფელი ს. გიორგობიანმა ჩვიდმეტი ქართული წიგნი 2 მან. 65 კაბ., —სულ 13 მან., 40 კაბ.

ფულად ერთ ღრთობითად შემოსწირეს: თ. კიბოსია გელვანმა 3 მან., თ. ალექსან-დრე ყიფიანი 1 მან., თ. ლეფან ყიფიანი 1 მან., რევეს ყიფიანი 2 მან., კაიხიანი სიყვამე 5 მან., ბლ. მლ. ნიკოლოზ კან-დელვაშ 3 მან., მალაქია სირაძემ 2 მან., ნესტორ მენაბდე 1 მან., უ. ქვიშვილი 1 მან., ახნაურთ—სლან კვიციანი, კოს-ტანტინე მაჭავარიანი, პავლე მაჭავარიანი, ალექსანდრე ბაქრაძემ, ზესარიონ მხვიდემ, ალექსანდრე კვიციანი, ვარლამ ბაქრა-ძემ, ნესტორ ჯავახიძემ, ალექსი გოცირი-ძემ, ალექსანდრე სპაქაროვმა, დიმიტრი კან-დელვაშ და პანტელეიმონ ბაქრაძემ თითო მანეთი, პარმენ თელაველიძემ, თედორე შარაბაძემ და სხეთ სურულუაძემ თითო მან-ეთი; ყოველ წლადიონ ისრეთი შეწე-რო ფულს გადახდა სასარგებლოდ წიგნთ-საცესსა და შემობრუნეს ამ 1893 წლისათ: ახ. სლან კვიციანი, ალექსან-დრე კვიციანი, ზესარიონ მხვიდემ და დიმიტრი კანდელაშ თითო მანეთი, ბლ. მლ. ნიკოლოზ კანდელაშ 2 მან. და მლ. ვლად-იმერ ფილანდამ 1 მან.—სულ წიგნთ-სა-ციკ ფულად აქვს 41 მან. 60 კაბ.

ქვემო რაჭის წიგნთ-საცესის დაზარბე-მელ ამნაზაბოს წყვთაფანი ბლ. მლ. ნიკოლოზ კანდელაძე

93 წელს 9 ოქტომბერს

ქორეპიტა

სინღალი, 14 ოქტომბერი. ჩვენ, კახელებს, თუმცა დღინის მცირე მო-საგალი გვაქვს წელს, მაგრამ დეი-ნობე-იო ძალიან კარგი დადგა. ეს ესრეა, მაგრამ ჩვენი საცხოვრებელი მანქნ ჩარჩების ხელში გაივლის, ხე-ვი ვით დარჩებით და ბზე—ჩვენ. ისევე ვალწი უნდა ჩავციკედეთ, მეტი რა ლონეს! მერე ვალის აღება რა რი-გად გვეზარება და როგორ გვი-ყვად! რომ გარკვეულ სანთელს ფა-ვანა, ისე ვეცნებებით ვალებს და ბო-ლოს-კი ვიწვით აბედით. ერთად-ერთი კაცი ჰყვანდა სინღალის მა-ზარს, რომლისათვისაც ჩარჩების გა-იძქეობა და ვალის აღება უცნაურ-რი საქმე იყო. ეს კაცი იყო თვალი

დაინდეს, აქ რაღა გასაკვირვალა. მეტადრე აქაურ ეკლესიების ნაშთე-ნი სულ წითელი თლილი ქვით არიან ნაშთი და ვინ დავიგდებთ თავდებ-ბათ, რომ კაცის გაუმაძღარი თვალი ბუკ არ გამოიჩინოს სინარბეს. ხსენ-დავს ნაშთების მოსპობით, რასაკვი-რველია, მოსპობა მათთან ერთად მათი ზედ წარწერანიც, რომელნიც, ვინ იცის, საქართველოს ისტორიაში რა ნათელი მოჰყვენენ ზოგიერთა ბნელ ამბებსა.

კარგა ხანი ახალქალაქის სამიქა-პალია სკოლის ინსპექტორი ბანი ივ. როსტომიშვილი გვეყვებს საქართვე-ლოს ისტორიას და აზრად ჰქონდა ამანის რიგით აფერია მთლად სა-ქართველოს ციხე-ქალაქები, მოსა-ქართველოს ციხე-ქალაქები, მოსა-ქართველოს და შესანიშნავი სოფლები და დაბები.—ეს აღწერა უნდა ყოფილიყო ძრიულ მოკლე და თან ყოვლად სრული. ანზედ გაათავა კიდევ აღ-წერა რუსულ ენაზე დაწერილი, და წარუდგინა მხარეველს. მცოდნე კაცი გასინჯვის შემდეგ ეს აღწე-

ლია დავითის ძე აბაზი, რომელიც რუსულ ენისთვის 15 გარდაი-ცვალა და 18 დასაფლავეს კარდა-ნახში. ამისთანა კაცის დაკარგვა მე-ტად სამწუხაროა. სული გიჟუნს, რა-ღესაც ირგვლივ ჰხედვად, მამა-პაპის ნაანდერძების სამკიდრებლის ვა-ფლანგვასა, ვალბებში ჩაფლავსა და უმარწულად ბოგნოდ გადატყველ-ს იზივით არ არის ნახეა ისეთის კა-ცისა, რომელიც დიდის ვალბები და ჯარიმებით არ იყვის დატვირთული, მუხუდვად იმისა—სწავლულია; თუ უსწავლული! სწორედ ესრეთ იზი-ვათი კაცი იყო თვადი ილია აბაზი. მამა-პაპის ქონებიდან ხელაღებულ-მა ილიამ დღეს ჩინებელი ოჯა-ხი დაუტევა თავის შვილებს: ჯო-გები—ცხენისა, ძროხისა, კამბე-ფარი—ცხენისა, ღორისა. ამისაან მშვენიერი ზურგები, სახნავ სათესი და სათიბი მამულები, ხენა-თესვა—ყო-ფილივე ესე შემეშავებული და წეს-ზედ დაყენებული. მერე ერთი შაუ-რი ფლი არა აღმოჩნდა-რა; პირ-ქით ცოტა ფულიც დარჩა.

თეთი თ. ილია აბაზი იყო ქვე-მარტი წარმომადგენელი ძველის ქა-რთველობისა: მისი მოხდენილი და მოსწრებული სიტყვა-პასუხი, სტუ-მართ-მოყვარეობა, შრომა და გამ-ქრიაზბა სწორედ საანდაზონი არიან. შვილებს უნდებოდა მოწყობილი უფა-რი ოჯახი და სთხოვა—თქვენს შვი-ლებსაც ვერე გარდაცეთო.

N.

წიგნი მამა-სახლის მიხარტი

I თქვენის გაზეთის მე-215 ნომერში დაბეჭდილი იყო ცნობა ქ. ახალქა-ლაქიდან, რომ ამ ორის წლის წინ-დად ახალქალაქის ქართულმა საზო-გადოებამ არაზა მართვა წინანდელს ეპისკოპოსს პალაღისს, ნება დართო-და ახურ მღვდელს, რომ წარგა-ლოც-ვა ქართულადაც იყოს ეკლესიაში, რადგან ჩვენს ცოლშვილს რუსული სკულეებით არ ესმით და ბევრი მამა-კაციც არის რუსულის ენის უცო-ღინარიო. ამ თხოვნაზედ, მარაღალი, მომიგდა ბრძანება, ჯერჯერობათ სწორი ხოლმე ხა რუსულად და ხან ქართულადე. აუტვირთვლია, კარე-პოსტის სიტყვები: «მაგრამ მაინც

რა ავტორსვე დაუბრუნეს, რომ ზო-გიერთა ცნობებითაც შევესო. მაგ-არი ბ-მა როსტომმა შემიბოძა ახლა სრუ-ლებითი შესცე-ლა თავისი ნებზახება. დაიბარა პეტერბურგის მეცნიერება-თა აკადემიისად საქირა ისტორიე-ლი წიგნი ვანუშტისა, ბრასისე-ლი, ბაქრაძისა და სხვა, შემდეგ შეისწავ-ლა ხელეწილი კიხუხუ და განგებ ამ აზრით სწავლა ზედ-მიწვენით ფო-ტოგრაფია.

ამ პატყეცემულ მშრომელს აი რა განზახება აქვს. ამას სურს მიეღოს სა-ქართველო მზარა-მზარად აღწეროს რისთვისაც უნდა შემოიაროს მთელი მზარბები ტყვეული შესანიშნავი ნაშთი დამათ ზედწარწერანი ფოტოგრაფიით გადაიღოს, გარდა ამისა, ზედ წარწე-რების ხელნაწი იღებს—სწერის და მხატვს. ამ გვარად, წელს კიდევ შეუდგა თვის განზახების განხორ-ციელებას და ჯერ დაიწყო ახალქა-ლაქის მზარბად და მთელი დრო კინეკულის ამ სავანს მოახზარა. წელს კინეკულებში ახალქალაქის

ჩვენს მღვდელს რაღაც ადგილობრი-ვი დაბრკოლება დასდევდა*, მკითხ-ველ საზოგადოებაში ბევრნიარს აზრს დაჰხადავს: შეუძლიან იფიქრონ ჩე-მი გულგრილობა ქართულს წირე-ლოცვისადმი, ან უქონლობა ქართულ სიეკლესიო წიგნებისა, ან ქართუ-ლის ენის უცოდინარობა და სხვა. ამიტომ ვისწრაფი სინამდვილის გა-მოსარკვევად ვთხოვთ, დაპველოთ ერთ-ერთ მახლობელ ნომერში, რომ კველა შემოსხნებული გარემოება ვერ დამბრკოლებდ და ქართულ წირ-ვა-ლოცვაში, უეტეთ ქერბა განკარ-გელებმა არ ყოფილიყო, რომელსაც ჯერჯერობით მე და ჩემი მრველი უნდა დავემოჩიროთ... ქ. ახალქალაქის მღვდელი ი. ჩიტაძე

II

თქვენს გაზეთ ივერიის“ 224 ნომერში დაბეჭდილი იყო კორეს-პოდენცია, რომ ვითომ ჩემს სახლს ცეცხლი წაჰკიდებოდეს და მეც ობო-რულ-მავლის მსხვერპლი გამხდარი-ყვე. როგორც მოსალოდნელი იყო, ის შედეგი მოჰყვა ამ ამბავს, რომ ჩემ ნათესავებში თავბრუსხვევა გამოიწვი-ა. შემომთავს ვარემებავა დავტო-ვი უყურადღებოდ: რადგანაც მე ბევრი ნათესავები მყვენან და ყველა-სათვის საქირა იცოდნენ მართალი გარემოება, ამიტომ ვთხოვთ, ამ ჩემ წერილს დაუთმოთ ალბათ თქვენს გა-ზეთში, რომ მე არაფერი ზარალი არ მოსძვლია და თვითონაც ცოცხალი ვარ. აგრეთვე ვთხოვთ, მომცეთ კო-რესპოდენტის სახელი და გვავი, რო-მელსაც მე სამართლის წესით მო-ვთხოვ პასუხს.

ს. სინარულიძე

მოზარულნი ვართ, რომ შემოსულ-ბული კორესპოდენტის ამბავი ტყუ-ელი გამოდგება და რომ ბ-ს ს. სინა-რულიძეს არავითარი ზარალი არ მო-სვლია. ესწმუფებით მხოლოდ, რომ ანაინ ჩვენში ზოგიერთი ისეთი ვე-ფეა ქართულადაც იყოს ეკლესიაში, რადგან ჩვენს ცოლშვილს რუსული სკულეებით არ ესმით და ბევრი მამა-კაციც არის რუსულის ენის უცო-ღინარიო. ამ თხოვნაზედ, მარაღალი, მომიგდა ბრძანება, ჯერჯერობათ სწორი ხოლმე ხა რუსულად და ხან ქართულადე. აუტვირთვლია, კარე-პოსტის სიტყვები: «მაგრამ მაინც

რინეაზე ამ უნებურ უსიამოვნების მოყენებისათვის.

შპირი საზოგადოებისა

ალფონს დოდესი

ბრალდებულა, წამოღვეთი, — სთქვა თავმჯდომარემ.

სკამიდან, რომელზედაც ცეცხლის წამკიდებელი იხსდნენ, წამოღვა კენ-კალით დამიანის ჩონჩხი, დაღვევილ ძანძებში გახვეული და მოაჯირის მიყვულა. ჩინჩი დედაკაცისა იყო. სხე შესაზარი ჰქონდა. მოჩანდა მშო-ლოდ პატარა დაღმურებული დაშკან-რი სახე და პატარა შავი ბოროტი თვალები, ხელიცის თვალების მზე-ვისი.

- შენი სახელი?—ჰკითხეს ჩონ-ჩხისა. — მელუზინა. — როგორ? — მელუზინა. — რამდენი წლისა ხარ? — არ ვიცი. — შენი ხელობა? — ფერია ვახლავართ.

სასამართლოში ხარხარი ასტყდა. თეთი კომსარაი და თავმჯდომარეც ახვედნ ამ ხარხარს. დედაბერი არ შეგარა, თითქოს აქ არაფერი იყო და დაიწყო ლაპარაკი:

— ახ, საღამო ეხლა ფერიები ფრანგეთისა? დაიხილენ, გაჰქარნ ალიგანენ ფერანგეთიდან. მე უკა-ნისწერილი ფერია ვარ, ჩემს მცენ აღარეინ დარჩა... დიად, სამწუხაროა ეს ამბავი. საფრანგეთი უფრო ბედ-ნიერი იყო, როცა ფერიები ჰყავდა. ფერიები იყვენენ მისი პოეზია, მისი სარწმუნოება, მისი ახალგაზღბა, მისი სინარული, მისი იმედი. სადაც უნდა დავსაღმებოდიყავით: უდაბურ ტყეში, ძველ კოშკში, ტრალი მინ-დორზედ, თვალ გაუწვდენელ ხრი-ოკებში, ყველა ამ ადგილს მოფენ-ლით ხოლმე საიდუმლობით გავსე-სინამოვნებისა და სინარულისა. საცე-კაცს ვუყვარდი და პატივსა გვეცე-მა. მისი უმანკო ოცნება გატაცე-ბული იყო ჩვენის სახლით და ცო-ტათი კიდევ ემზინდა ჩვენი. ჩვენს წყაროებში სუფთა ანკარა წყალი მოჩუნჩხებდა. გუთანი ვერ გამკე-დავად ამ ადგილების მოხუნას, რომელსაც ჩვენ ვატრონობდით. ჩე-

თუ-კი ამ ორ მივიწყებულ მზარაში ყოველივე ისტორიულ დიდებულ ნაშთებს გააცოცხლებს და ქალაქზედ გამდობლებით უკვად ჰყოფს. მით უფრო დიდი ეს ღვაწლი, რომ ბანი როსტომიშვილი თავის მცირე ჯამა-გისის ცოლშვილის ავლს და ამ სა-ზოგადოებას უწევს სწრაფს. ყველასათვი-საც ცხადია ფოტოგრაფია რა დიდ ხარჯს თხოვლობს და თეთი მოგზა-ურობაც ხომ დიდი ფული ჯდება.

აი დღესაც როსტომიშვილის აზრი მგზავრების ის იყო, რომ ჩრდილო-ეთის მხარე მზარისა ჯერ არ შემოე-ვილა და ბოროტების მამულში მდებარე წითელი საყდარის და ტბა უნდა გა-დამოვილა. ჩვენც თანამგზავრობა გა-სწავით ამ უნებარე მშრომელს, დიდ მალღობასაც ვუძღვნიეთ იმ სიამოვნე-ბისათვის, რომელიც ჩვენ ვიგრძენით ამ მგზავრებისათვის.

ილ. ალბაზიშვილი (შემდეგი იქნება)

ნის პარტიის შემთხვევით მიღწეს საფრანგეთს უფროდ თაობის ტურეთი ქვეყანა, თავის სამშობლო. ტურეთი ქვეყნულია იზრდებოდა. მალაონი კომუნა ინგრეოდნენ მხოლოდ სიძველესა და ყვინთა ვითარებისაგან. მაგარამ... დრონი ვითარებ... განვლილ საუკუნეებში. ვანდა რკინის გზები. ვაინარეს გვირგვინი, დააზრეს შინაინარენი, ვაინადგურეს ტურეთი და წაგვრავეს ჩვენი საყვარელი ადგილები. დავარჯიშეთ უბინაჟი. თანდათან გულხმა დაგვიწყო და უარ ჰყო ჩვენი სახელი, ჩვენი არსებობა. საღამოთი, როცა სახლის ფანჯარას დავაკვირდებით, რომინი ამოხსნა: ეს ქარიაო? და არსებობს იმინებდა. ქარაკეცებამ დაგვიბრუნეს და ჩვენ საყვარელ წყაროებზედ სარეცხას რეცხდნენ. დავკარგეთ ჩემი. ხალხს დაგვიწყია. ვაპირა სიზნარითი დრო ჩვენის მეთვობისა. უწინ მძღავრი, ახალგაზდა, სიციხეებით საუკუნე დიდოფობით საბარბო დედაბრებდა გადმოქეცით. ეხლა ჩვენის ოფლით უნდა მოგვეგოვა პური ჩვენი, მაგრამ ჩვენს ჩვეულები არ ვიყავით. ცოტა ხანს კიდევ გენახება კაცი საღმე ტყის პირას, ფიჩინი ხელში, ან იქვე ტურეთი კაკალსა გვრეფდით. მაგრამ ამასაც გვიზღიდნენ ტყის მკვლენი და გულენი ქვეს გვესროდნენ. მაშინ, ვითარცა გლიხანკი, გასწოთაქვს არა მოგვებობათ. რა, ჩემსთვის საშუალო დიდ-ქალაქებში. ან ვეუშობოდნენ ქარხანაში, ან ვაშლსა ვყიდობ. ან—კრილონსებს საყრდის კარბთან. ვყიდობთ ფორთოხის ღირს ქუჩებზე, ან ობგროვიან თივგულესს; მაგრამ ამითაც ვერავინ ვაგებდით. ვაგრობამაც ვერა გვიშეგარა. ვაგრობები ჩვენ დაგვიწოდნენ, ვაგრობებულნი მოხელენი გვდევნიდნენ... შემდეგ გვეწვია ავადყოფილება,—სენამ დაგვტოვა და ვეგვევარე ქსენონებში. ამ გვარად დაწყებდნენ ფერები საფრანგეთში. ეს პარტიტა ჩინდინა საფრანგეთში. სამაგვიროდ ამის გულისთვის სასტრეად იქნა დასჯილი...

სამშობლოსათვის განწირულს კაცს თავს დადებდა და თითო ფერია და მომავალად სახეს ღმირს მოპვრიდა ტკიპის აღერსით. მოაგონებდა საყვარელს სახლსა, ბუჩქსა, ბილიასა, ანკარა წყაროს თავის ქვეყნისა და ამ მოგონებებში გულს ალუცხებდა ნეტარებითა. ასე წიბდა ბრძოლა ქვეყნისათვის, სამშობლოსათვის... მაგრამ, ვაგლხმენ, ასეთი ბრძოლა არ ძალუძს იმ ერს, რომელსაც აღარა აქვს რწმენა და იმ ქვეყანას, რომელმაც უარჰყო და განდევნა ფერები... მოხუცი ერის წამს ვაჩუქდა, თითქოს ლაპარაკით დიდალა და თავმჯდომარემ უბრალო: ყველა ეგ მეტია. შენ ეს გვიხარბა, ნათი რად გქონდა, რა თუ შეგვტყვის? — პარტიც ცეცხლს ეუკიდებო, ჩემო ბატონო, — წყარად უპასუხა მოხუცმა. ცეცხლს ეუკიდებდი პარტიც, რადგანაც მძულს, მეგავრება მე ეს ქალაქი. ეს ქალაქია მიწის ჩვენის სიკვდილისა. პარტიც ჰკავინდა მსწავლულებს ჩვენის წყაროების გამოსაკვლევად და ისინიც მძიდურად აღიარებდნენ: ამ წყაროში სწორად ამდენი ვაგრობდა და ამდენი კიდევ რკინია. პარტიც დაგვიწოდდა თეატრებში. მოსახლ ჯადოქრობა და ვაპირათეს მანქანები. დასცილეს სასწავლო-მოქმედების. მივარის ვერკლისებურ შუქს მაგერ, რომელიც ჩვენს სახეს ელერებოდა, გამოიგონეს სერბალი ნათელი ელემენტრონისა... უწინ ბავშვებმა იცოდნენ თითოეთლის ჩვენთვის სახელი, ვეუყვარდით და კოტათი ემინოდით ჩვენი. ეხლაც იმ ღამებში სურათებიან წიგნაკების მაგერ, სადაც ეწერა ჩვენი ამბავი, ამ ბავშვებისთვის პარტიც მიუძღავს საშუალო სხელი წიგნებს, გულ-მოსაწყენსა. საბრლო ბავშვი ვეღარა შედგეს ვეღარც შემეივინოდ მორთულს სახალხს და ვეღარ ისმენს გულის წარმატებ მხარულ ზღაბებს... დიდა, ღირს საიმოვნებით და აღტაცებით ვეუყვარდით, როგორ იყო და თვენი პარტიც... ამ ქალებს ქურტლებში ნათი მეუე ჩივუსი, ვინაშე პარტიც დასაწყვი ადგილები და ვეუბანენ: წალი, შვიდობი, ცეცხლი მივით და დასწვით სულ, სულ ერთიანად! —

ეს დღებური გავიყვებულა. წაიყვანეთ აქედან, — სთქვა თავმჯდომარემ.

უცხოეთი

საზრუნავი. რუსეთის გავლებების დღეგატემა იმ სახლში მივიდნენ, სადაც ვამბებთა გარდაიცვალა და მისი კუბო ვიგრივითი ვეამქეს. დღეგატეტებს დაუხდენ: სენატორი რაქვი და ერბარი. სენატორმა უბრალო დღეგატეტებს: „ბატონებო! თქვენ ჰნახეთ სახლი, რომელშიაც ვამბებთა გარდაიცვალა და რომელშიაც სიციხეობის დროს შრომის შედეგს იყენებდა. აქ აღარა სტერის ძლიერი გული, რომლის დაკარგვამაც სამშობლო შეაწუხა და დავიკარგა ჩვენცა და თავის მეგობრებსაც გრძნობა უნუგვემო მწუხარებისა. ერთხელ ვამბებთ: „დიდად ბედნიერი ვარ: თუ არის ესლა მათელი ორი საათი სკობილეთთან ვაგატარებ... დარარის არც ერთი და არც მეორე, ხოლო თესლი ამწვანდა და გამოილო ბრწყინ-

ვალე ყვაილი მეგობრობისა, წენო-ტრეის ერთობისა. მესა აღარა ვიტყვი: დიდად სასამოინგოა ჩვენთვის, რომ არად მოგვსლიათ აქ მოსულა წინადა ნეშტის პარტიცეცხლად; დიდად გმადლობთ ამისათვის და გარწმუნებთ, რომ ჩვენის პარტიც მალდობას გიდღენით მთელი საფრანგეთი.

60 ყუთი აველანისათვის მიერთებულ საშუალებით კონსტანტინე ვაგზინა და 100 კიდევ ტულენის აღმარების გემულ.

ვახუთ „Daily Telegraph“-ის ენის კორე პარტიც ლაპარაკი ჰქონია ავსტრიის ერთ მალდ ხარისხივან მოხელესთან საზოგადოდ ბალკანეთისა და კერძოდ სერბიის შესახებ. ამ მოხელეს სასიტლოდ მიანიხსადრანეთის ამბები რუსეთის ესკადრის მისვლის გამო, იტალია დღესასწაულები საოპერეტო თამაშობაში. ავსტრიის პოლიტიკოსის აზრით, ამ დღესასწაულებს არ შეიძლება პოლიტიკური მნიშვნელობა მიეცეს, რადგანაც ამავითი ომის აცლებად შეუძლებელია. მშვიდობიანობა უამისოდ დამყარებულა გერმანიისა და ავსტრიის მეკლინობით. საფრანგეთისა და იტალიის შეხებასთან დაკრძალი არ არის, რადგანაც სათა კავშირის არვის არ მისცემს ნებას, ომი დაიწყო. ერთის სიტყვით, დასავლეთი ევროპაში მშვიდობიანობა, ხოლო აღმოსავლეთი ევროპაზედ-ეი იაკვე არ ითქმის.

— ბოლგარია ხომ არა ვაქვთ სახეში? — ჰკითხა კორესპონდენტმა. — არა, მე საზოგადოდ ბალკანეთზედ ვამბობ. საქმეთა ვითარება ბალკანეთის უნდა შევხედო იმ გავარდა და ცენებულ, რომ ერთი ნაპერწკალი უნდა შევხედო ცეცხლს ვაგინეს. უკანაწინელი დიდ ომი რამდენიმე ათასი კაცის გამო მოხდა. ესლაც ცირკ რამ მიწზედ საკმარისია. დასავლეთის პოლიტიკოსებმა არა კადრული მონე ყური ადვენენ ბალკანეთის უნდა, მაგალითად, სერბიის, სერბია მაიონებს მუდღის ქურას, რომელშიც შეიძლება დღეს თუ ხელა ვაერებელი ნაპერწკალი ამოჰყაროს და მთელ ევროპას ცეცხლი წაუცხოს. ესლხან ჩვენმა მთავრობამ შეუფალა სერბიას, რომ მთავრებმა გვიწყულება. იცი თხომ, რასაც ჰნიშნავს ეს სიტყვები? ყველაზედ ცუდი არის, რომ სერბია ყურს მოიყრუებს, რადგანაც ესლა სათავეში მთავრობის ისეთი კაცები უღვანან, რომელთაც განზრახული აქვთ სერბიას შეურეთონ ბოსნია, ჰერცეგოვინა და მაკედონია. ჰგონიათ, რომ ამას თვით ისტორია ავალეს ამას სერბიასა. დღე არ ვაგი, რომ ავსტრიის საწინააღმდეგო არა ჩაიდინონ-რა იმით, ვინც სერბიის წარმომადგენელი არიან და პასუხიც უნდა აკონ მის მაგიერ.

ამის გამო ვასაუბრებელი არ არის, რომ ახალგაზდა მეუცე ვატაკებური იმითის ჩაგონებით. ვიტყვი, მაგალითად, თუნდ ერთს ამასაც. ამის წინადა რომ სერბიის ავიტრებმა ისეთი იმედ გამოაცხადეს სახალხოდ, რომელიც ავსტრიისთვის საწყენია და არ შეეფერება ავსტრიისს და სერბიის მეგობრობას. თქვენ, უბეკელია, იცი, რომ ჩვენი წარმომადგენელი ბელგარდში უნდა დაჰკითხებოდა ამის გამო სერბი-

ის მთავრობას. ხოლო პასუხად სერბიის მთავრობამ ორდენები დაურიგა იმ ავიტრებს. როგორ გგონიათ, დიდად ვასტრის ამ გვიარი საქმის ვითარება? რასაკარგოვია, არა! ხოლო ეს კიდევ ცოტაა. ბოსნიის ემიგრანტები ესლა ბელგარდში არიან და თვდისაშინოდ ჰქადაგებენ, სერბიამ უნდა შემოიერთოს ბოსნია, ჰერცეგოვინა და მაკედონია. იმათ გულითადი მასწინებლობა ჰპოვეს სერბიაში, რამაც არ შეიძლება არ შეგვეფიქრიანოს, ამას გარდა ფინანსთა მინისტრმა ისეთი ღონისძიებას მიჰპარათა, რომელიც ჩვენი წინააღმდეგია და არღვევს ავსტრი-სერბიის სავაჭრო ხელშეკრულობას.

ცხადია, რომ ევროპის მშვიდობიანობა უზრუნველ-ყოფილი არ არის, თუ პატარა სახელმწიფოს ორმელსმე დასს შეუძლიან ნაპერწკალი ჩაგდონ თოვის წამლის სარდავში. ეს-ეი, რომ სერბია ყოველთვის არა ყუფილა ესეთ თავ-აღებულ და საშუა მებრძოლად. შარშან, როდელიც სახელმწიფოს განმგებლობა ლიბერლები ხელში იყო, ჩვენ არავინ არ გვეფიქრებოდა და არც ვეკონდა უკმაყოფილების მიზეზი. ეს იმს-ეი არა ნიშნავს, რომ ერთი დასი ვინდოდეს ვაგებოდა და მეორე დავამოთ, არა, ჩვენ მხოლოდ მშვიდობიანობა გვსურს.

იმის შესახებ, შესაძლია და საფიქრებელი, რომ ბოლგარიის მთავრობის მინისტრი სკამბულოვი სასახურიდან გადაყენებულ იქნას,—ავსტრიის პოლიტიკოსმა არა სთქვა-ბოლო შეაქო „ბრძნული“ მოქმედება ბოლგარიის მთავრობისა. შეიძლება გარტყეული ბალკანეთის სახელმწიფო კონფერენციამდე მივიწვიოთ და დავსჯეთ, რათა ესლავე ჩავქრათ ცეცხლი, რომელიც მთელს ევროპას განაღებულა უქადის.

იტალია. აღმირალ სემიურის ესკადრის ღირს ამით დაუხდნენ სპეციალს. ქალაქის საშუა საუზმე ვეუმართა, რომელზედაც მიწვეული იყო 60 წარჩინებული კაცი. სემიურის დროს სემიური ქალაქის მოურავიანა და ჰერცოგის შუა იჯლა. მოურავმა სადღერგებელი წარმოსთქვა და მალდობა გამოუცხადა სემიურს მისთვისთვის: „თქვენნი მოსულა ძიობას ამცეკებს, რომელსაც აზრად აქვს ემსახუროს და ხელი შეუწყოს პარტიცესს, განათლებასა და სწავლამიანობასა.

სემიურმა მალდობა ვაღუხადა და სთქვა, რომ იტალიისა და ინგლისის ერთი ბევრითა ჰგონან ერთმანეთის და ორგენი ზღვით არიან ვარემოცულნი. დასასრულ ადმირალი ადღერგებელი მეფე და ისურვა ბედნიერ მომავალი სემიურისთვის. საუზმის შემდეგ ქალაქის მოურავმა წარუდგინა ადმირალს დეტალური პოზიის უნივერსიტეტის სტუდენტები და ორგენი სკოლაში მისართმევედ მოსულეთი. სემიურმა ამითაც მალდობა უთხრა და შემდეგ ისა და ჰერცოგი თეატრში წაემდგენ, სადაც ბალი ვამართა. საღამოს საღილი იყო ჰერცოგთან და შემდეგ ბალი ადმირალ ლაპარაკთან. ქალიაქ

მშენიერად იყო განიარღლებული. **იზმისი.** პარტიცების მეთაურმა ჯონ რედმონტმა სთქვა კორკში, რომ თუ მთავრობა ამ შემოდგომაზედ ვარდნა ვაგდებდნენ, იმ ფერგრების საქმეს, რომელიც ვანდენილ არიან, და 1894 წელს არ დაამთავრეს ჰომარტლის საქმეს, პარტიცის ერთი ჩამოეკლება მთავრობას და პირველსვე შემთხვევაში კენჭს იმის წინააღმდეგ დასს მისცემო.

უცხოეთის წმინდი ამბავი

საფრანგეთი. მასისა მინდორზედ დადი მხადება იყო რუსის ზვიტრებისა მათეცხველები. წვეულობას გამართვა ჰქონდა მინდობადა პან მერის სავაჭრო სახლს, რომელსე უნდა დაემსახურებინა: 1200 ლიტრა წინახა საქმელი, რომელად ერთს დადის ქვაში უნდა მისარშუდეო, 40 ზაქვა სარდნაის თეკა, 800 გალ. სუეი, 700 სისინია, 500 ლიტრა სალათა რუსუდად, 4,000 გერბო გაყინული შქარ-რე, 1,500 ვაფლე-მერი, 500 ვალ. ურქები, 2,000 ვაფლე, 2,000 მისხად, 4,000 ფინჯანა მუჯა, 2,000 ზოთადა შამანიას ღვინო, 500 ლიტრა კონიაკო Fine-Champagne და 12,000 თვიანი ჰური, 25 ზაქვა აზია და 4,000 ზოთადა სსკა და-სსკა შუქსუნა წყადი, 150 ვალ. ვარჯა და რზო, ერთა ზოგა მდოკა, 100 ვალ. მარიადა, 10 ვალ. მავადა, 100 ლიტრა ზეთი, აქვანეკ ნსკვარ ზოთადა მარია და 100 ვალ. შქარი. მამადა-პუდეო აყო 12,000 გალასი საჩქინი. შურვარს სტუდენტს შეადგენდა 400 სონი, 30,000 მალდავად თუფში, 20000 ჰაქა. სტუდენტს ემსახურებოდა 500 ვალ. 150 მეთიეფი იყო და სადასს 60 მხარეული აყუთება. ვამადა იყო 130 სტუდა, თეთი 30 სტუდენტსათვის და ამას გარდა ვაღვე იყო სტუდენტსა და 200 სახატაო სტუდენტსათვის. ეს სურვარს შეეყუდა იყო ვერცხლად Surtout du Table თი, რომელად დად 400,000 ფრანკი.

ოფიციალური ცნობა ხოლმარის შესახებ

20 ოქტომბერს ხარფუხში ხოლმარი ველ ვახდა 1 კაცი და ერთი რკინის გზის საავადმყოფოში იყო. 18 ოქტომბერს ბაქოვან ჩამოიყვანეს ერთი მამადანი ტუსალი, რომელიც მეორე დღეს ხოლმარი ველ ვახდა. ავადმყოფი მეტეხის ციხის საავადმყოფოში ვაგვანენს და იქვე ვარდაცხლი.

გასართობი

გვერდ I-ის სტატისტიკური მიღვრდ სტანგოპი ძალიან ვეუბნენ იყო, ისე რომ ხანდინა სურდოდ არ ახსობდა, სად იყო და რას აკეთებდა. ერთხელ ერთ ქალთან იფხში ლონდონში, დიდად ვაერთო მასთან ლაპარაკით და ბოლოს ხსონამ ისე უღვალდა, რომ წამოხტა სურდოდან, და სახლისი საწოდ ოთახში შეიყვანა, პარტიც ვადირო, და უთხრა: „ქალბატონო, ახლა დადინითო!“ ქალმა უპასუხა: მიღვრდ, თქვენს სახლში ხომ არა ვაგონით თქვენი თეთრი სტანგოპი მაშინ მივიდა ვინს და შინიყენ ვაგვურა.

ბაგოსადები ცნობა

როგორ გავიგოს კაცმა, სახლი ნოტიოა თუ არა? ამის გარეშად არაა...

დეგეზა

20 ოქტომბერი

კვამრბურში. ვანზახულია დაარსდეს 8 ხარკის დასაწმენდი ქარხანა...

პარიში. გვირგვინი იუწყებინ, რომ ქალაქის სამმართველომ დიდის ამბით...

რუსეთის ესკადრა, რომელსაც თან მისდევს საფრანგეთის ნაღმიანი გემები...

ბაზლინი. ბირის აღმ-მიტეობას გარდასახადი ერთი-ორად მოემატება...

მადრიდი. შელილიდან დეგემით იუწყებინ, რომ გენერალმა ორტეგამ...

ვეტერბურგის ბირება, 19 ოქტომბ.

Table with columns for exchange rates and prices. Includes entries like 'ნუო-მანაიონი ოქრო', '50/2 პარიზის შინაგანის სესხის მომგები', etc.

ბანსკალუანი

კბილის ექიმი

ქ. ი. მრბელი

სოლოლაკზე, საკუთ. სახლებში №№ 14-16
ავადმყოფებს მიიღებს: დილით 8-დან 12 საათამდე.

Advertisement for 'ГЛИЦЕРИНОВАЯ ПУДРА' (Glycerin Powder) by 'БРОКАРЬ' (Brocar). Includes an image of the product tin.

Advertisement for 'სიკაბაყის კოლაჯი' (Sikabaki's Colage). Text describes its benefits for skin and health.

Advertisement for 'ბელაზეულის კარბაქლი' (Belazeli's Carbacoli) by 'ბეგულის წამალი'. Includes the name 'ბეგუტი ბოსსი'.

Advertisement for 'ЗУБНЫЯ СРЕДСТВА' (Dental Products) by 'ДЕНТЪ СЪИМЪ'.

წერა-კითხვის საზოგადოების წინანს მალაზიაში

Table of contents for the 'წერა-კითხვის საზოგადოების წინანს მალაზიაში' section, listing various articles and their authors.

Advertisement for '„რიკაგო“' (Rikago) featuring a portrait of a man and text about a book or publication.

Large advertisement for 'ბაგოსადები ცნობანი' (Bagosadepi Tsnonani) containing various notices and news items.

Advertisement for 'ა. რაღღე & კომპ.' (A. Raghgha & Co.) featuring decorative flourishes and text about their business.

Advertisement for 'წიხვილის თვლავი' (Tsvilili's Eye Drops) with text describing the product's benefits.